

Kwaliteitskaart Anti Pestbeleid van Vreedzaam

Kaart	Anti pestbeleid
Verantwoordelijke	Ontwikkelgroep Vreedzaam en Burgerschap
Geëvalueerd	21-09-2023

Doel

Alle kinderen op de Lukasschool moeten zich in hun schoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Hoe ga je om met pesten op school?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden.

Voorwaarden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leraren en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school moet pestproblemen voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- School is bereid en in staat om daadwerkelijk te werken aan (communicatie)vaardigheden om pesten te voorkomen.
- Als pesten optreedt, moeten leraren (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig.

De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Op de Lukasschool is Chantal Boshuis de vertrouwenspersoon. (c.boshuis@lukasschool.nl)

Als de leerling naast de aanpak wil praten met iemand anders dan de groepsleerkracht kan hij/ zij naar de anti-pest coördinator gaan. Deze is er echt voor de leerling. Zij kan luisteren, vragen stellen en proberen de leerling te helpen. Op de Lukasschool is Esmee Valkenburg de anti-pest coördinator. (e.valkenburg@lukasschool.nl)

De vertrouwenspersoon en anti-pest coördinator kunnen vervolgens samen een plan maken.

Hoe willen wij daarmee omgaan?

Op de Lukasschool werken wij met het programma Vreedzaam. Het programma helpt de klas en school een positieve en sociale gemeenschap te zijn, waarin een expliciete sociale en morele norm zorgt dat we oog hebben voor elkaar, dat we rekening houden met elkaar, dat we allemaal verantwoordelijkheid dragen voor de gemeenschap. In het programma wordt ingegaan op de spanning tussen het recht hebben om jezelf te zijn, maar ook de plicht om ervoor te zorgen dat ieder ander dat recht ook heeft. In de lessen wordt expliciet ingegaan op pesten, plagen en wat dan te doen. Zorg voor elkaar staat centraal.

Met het programma Vreedzaam ontstaat een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie, een 'inclusief' groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten.

Als er toch gepest wordt grijpen we snel in. We zijn attent op plaagsituaties in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en kan makkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. We besteden er in de lessen van blok 1 aandacht aan. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we de geplaagde leerling om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. Soms schakelen we een buddy in: een medeleerling die de geplaagde leerling helpt er een einde aan te maken. Ook kunnen we de mediators vragen te helpen.

Ouders krijgen een brief dat kinderen mogen meedoen aan de mediators training in groep 7. Na de training worden de ouders uitgenodigd om bij de diploma-uitreiking aanwezig te zijn. Deze diploma-uitreiking wordt feestelijk gevierd door ook alle leerkrachten uit te nodigen. Zo laten we zien dat het erg belangrijk is voor de school om mediators te hebben.

Ondanks dat wij vanaf groep 1 intensief met Vreedzaam werken, kan pesten voorkomen. Pesten is een complex probleem. Hierdoor is het moeilijk om de te herkennen signalen vast te leggen.

Vaak voorkomende signalen van pesterijen zijn er wel en kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven of berichtjes sturen.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.
- Lichamelijke klachten.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: er zijn zeer veel manieren waarop gepest kan worden. Leraren en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een andere vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet!

Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich meebrengt, daarvan zijn kinderen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om kinderen leren om te gaan met sociale media. Het programma bevat lessen die helpen om duidelijke afspraken te maken over digitaal pesten en op een 'sociale' manier online communiceren. De lessen helpen bij het kiezen van afspraken: 'Zo doen we dat hier op school met sociale media!' In essentie is de aanpak bij online-pesten hetzelfde als bij niet online-pesten. In de lessen van Vreedzaam besteden we vanaf groep 5 geregeld aandacht aan online communiceren.

Ook wordt hier jaarlijks aandacht aan besteed door gastlessen en projecten in de bovenbouw.

Begeleiding

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: Hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert: Wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten?
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. Het is van belang de gepeste leerling in te laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.

- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Nagaan of het kind de vaardigheden en het zelfvertrouwen heeft om de oplossing uit te voeren.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld door het naar school te brengen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

- Bij Vreedzaam is herstel een belangrijk onderdeel. Excuses aanbieden en iets extra's bedenken om herstel te laten plaatsvinden.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste, d.m.v. rolwisseling en het spiegelen van de rol van pester en gepeste.
- Praten en zoeken naar de reden van het ruzie maken en pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling).
- Helpen met nadenken over de sterke (leuke) kanten die de gepeste heeft en dit laten verwoorden.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest — belonen als kind zich aan de regels houdt.
- Kinderen niet meteen kwaad te reageren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg

Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leraar bespreken.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

Leer uw kind voor zichzelf op te komen. Mogelijke oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.
- Een beperkt handelingsrepertoire (destructief georiënteerd, straatvechtersgedrag).

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten worden, indien nodig, de volgende stappen genomen.

Stap 1: Er eerst zelf (en samen) uit proberen te komen.

Stap 2: Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3: De leraar brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterij(en) op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4: Wanneer bovenstaande stappen niet voldoende resultaat boeken kan de "No Blame" aanpak ingezet worden. De No Blame-aanpak is een methode waarbij de groep wordt betrokken wanneer je zoekt naar een oplossing. We geloven in deze aanpak omdat de kracht van de groep nooit overschat kan worden, omdat de methode geweldloos is en omdat ze oog heeft voor alle betrokkenen in een pestsituatie. De directie heeft ervaring met deze aanpak en zal dit uitvoeren.

Stap 5: Bij herhaaldelijke ruzie respectloos gedrag neemt de leraar duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). Dit wordt tevens in Parnassys geregistreerd.

Ouders worden geïnformeerd wanneer het pesten aanhoudt. Leraar(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leraar biedt daarnaast altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig, in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

Als de leraar het idee heeft dat er sprake is van onderhands pesten wordt het probleem aan de orde gesteld om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

Als de leraar ziet dat een leerling wordt gepest of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden neemt de leraar duidelijk stelling in tegen pesten. De straf is opgebouwd uit 5 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en het al dan niet tonen van verbetering in zijn/haar gedrag:

Fase 1:

- Time-out op de bank op het plein met nagesprek, bewustwording voor wat het gedrag voor invloed heeft op het gepeste kind.
- Een schriftelijke opdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem, tekening maken etc.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere dag (voor een periode) in een gesprek met de leraar aan de orde.

Fase 2:

- Na herhaling van grensoverschrijdend gedrag neemt de leraar contact op met ouders. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school legt alle activiteiten vast in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het (pest)probleem. O.a. door overleg met de schoolleiding en intern begeleider.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolarts van de GGD of het wijkteam.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

Fase 5:

- In extreme gevallen moet een leerling direct nablijven. Als schorsing dreigt, worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de directie. Indien er geen verbetering optreedt in het gedrag, wordt overgegaan tot schorsing. Hiervan wordt melding gedaan bij leerplichtambtenaar en inspectie